

רב"ט ידו דוד
447190
בן שרה (סרינה) ושלמה (סלמן)
נולד ב- א' אב ת"ש 5.8.1940
שרת בפלסי"ר 95
נפל ב- י"א אדר ב' תשכ"ב 17.3.1962
בקרוב על הכינרת.

ידו דוד,

בן שלמה (סלמון) ושרה (סרינה). נולד ביום א' באב ת"ש
(5.8.1940) בבגדד, בירת-עירק. למד שם בבית-הספר
של "כל ישראל חברים", ולאחר-מכן, משעלה לארץ,
בשנת 1951, למד בבית-הספר לדוגמא שבתל-אביב.
אז נסע לאנגליה. סיים את לימודיו בהיטן מור קולג'
אשר במנצ'סטר וחזר לארץ כדי לתת שירותו בצה"ל.
בקרב על הכנרת היה בין הראשונים להסתער עם
קבוצת-לוחמים. כחייל מאומן ידע לשמש דוגמה
אישית לחיילים טירונים. באותו קרב נפל ביום י"א
באדר ב' תשכ"ב (17.3.1962) והובא למנוחת-עולמים
בבית-הקברות הצבאי בקרית-שאול.

"יהי זכרו ברוך"

פלאס"ר

המקום בו נולד דוד ז"ל - בגדד

בית הספר בו למד דוד ז"ל

בית הספר כ"יח (י"כל ישראל חברים") היה המוסד החינוכי המודרני היהודי הגדול ביותר באותם ימים ואף החשוב ביותר. בשנת 1880 החליט הוועד המרכזי של כ"יח וכל ישראל חברים) - אליאנס על הקמת מוסדות חינוך רבים

בארץ ישראל - "דלות היהודים שם היא נוראה... מי אינו יודע היום שאין ביכולת יהודי א"י להחלץ מדלותם אלא על ידי השכלה וע"י חינוך חקלאי ואמנותי" (מתוך מסמך הוועד). מטרת ביה"ס היתה ללמד "תורה ומלאכה" וזהו שמו הראשון של ביה"ס) לילדי ירושלים - שילוב של לימודי הדת המסורתית בשילוב שפות ומדעים חקלאות ומלאכה - על מנת להכשיר את ילדי ים-ההרואים את לחמם בזיעת אפם.

התפקיד לייסד ולפתח את ביה"ס הוטל על ניסים בכר (המופיע בציור הקיר), יליד ירושלים ואחד מתלמידיה הראשונים של כ"יח בפריז. בעת שנפתח בשנת 1882 - שנת הפתיחה מצוינת על שער בית הספר, הקיים עד היום במקומו המקורי - מול בניין 'כללי בלב רחוב יפו, שפת הלימוד היתה צרפתית, ורבני האשכנזים התנגדו להקמתו מחשש שיפגע בחינוך החרדי. כך קרה שכמעט כל תלמידי ביה"ס היו מבני הספרדים. בחלוף הזמן הצטרפו אל ספסל הלימודים גם ילדים נוצרים, ערבים וארמנים, עד שבית הספר הורחב וגדל. בין המלאכות הנלמדות ניתן לציין - חייטות, סנדלרות, נגרות, פיסול ואבן ועוד ועוד. תלמידיו נדעו בין הטובים בתחומי העבודות, ועדותו של דוד ז"ל מוכיחה זאת - הוא מספר על השתתפות בית המלאכה שבביה"ס בפעולות השיפוץ בכיפת הסלע!

בשנת 1897, עקב העומס הרב ביה"ס התפצל - האחד לתורה והשני למלאכה. באותו הזמן הוחלף גם מנהל ביה"ס - אברהם אלברט ענתבי (המופיע אף הוא בציור הקיר).

בית הספר כ"יח היה המוסד החינוכי המודרני היהודי הגדול ביותר באותם ימים ואף החשוב ביותר. בית המלאכה שבו, וגם מחלקות אחרות בו מילאו תפקיד חשוב גם בהתפתחות המקצועית והכללית של הקהילה היהודית בירושלים.

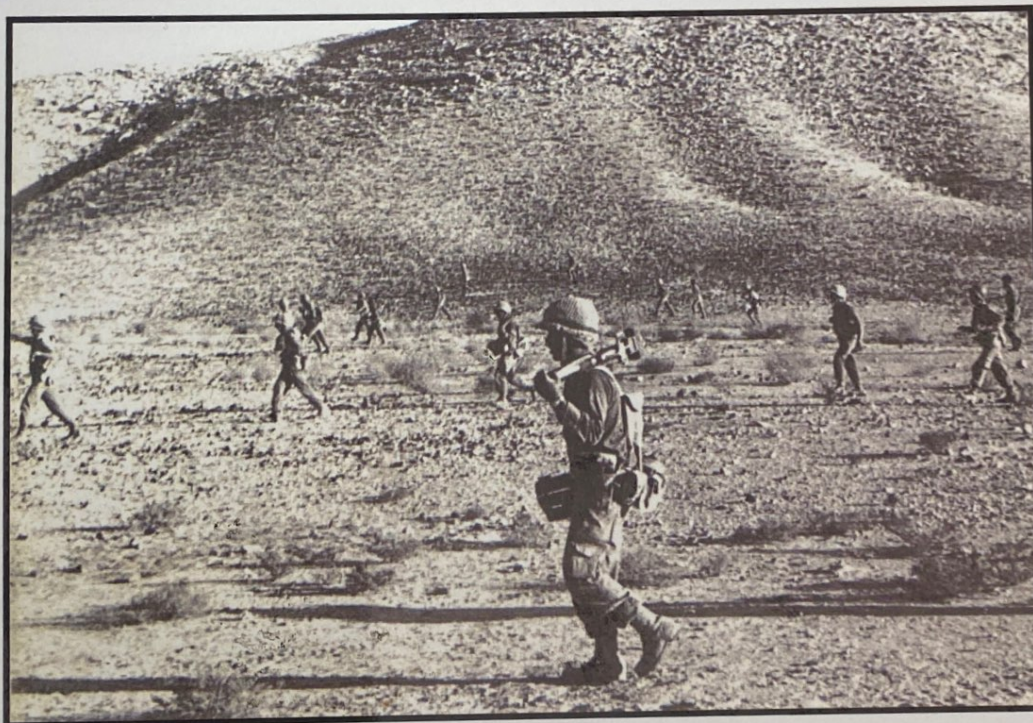
הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב-פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ-ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי-אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחב הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים או גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחוררות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ורבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותרמה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שינקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד-האדמה ויושב-הכפר: עקשנות, צמידות למשימה, שורשיות ושקט..."

סיירת גולני

סיירת גולני הינה יחידת העילית של חטיבת גולני ופיקוד העפון. לוחמי הסיירת ידועים בכושרם הקרבי והגופני, בעוג רוחם וביכולתם לצאת לפעולות מורכבות וחודרות מעבר לקווי הגבול. עוד בימי תש"ח פיקד רפי קוצר על מחלקת סיור מיוחדת ("מחלקת הקומנדו") בגדוד "ברק", והיא ממשיכה מאז לפעול לצד החטיבה משך כל שנות קיומה. מסלול ההכשרה בסיירת כולל בתוכו מגוון רחב של קורסים מקצועיים ייחודיים המקנים ללוחמיה יכולות גבוהות בתחום הלוחמה בטרור, הניווט, חדירה לשטחי אויב ועוד. שמה של הסיירת נקנה בפעולותיה הרבות שהמפורסמות ביניהן היו בנוקייב (1962), בתל פאחר (תלפאחר), כיבוש מוצב החרמון (1973), כיבוש מוצב הבופור (1982) ופעולת נעיימה (1988). על היחידה פיקדו לאורך השנים רבים ממפקדיה הבולטים של החטיבה (חלקם אף נפל בקרבות לאורך השנים) גוני הרניק ז"ל (נפל בקרב על הבופור), אמיר מי-טל (נפל בפעולת נעיימה כמג"ד "ברק"), אלוף משה קפלינסקי – אלוף פיקוד המרכז, תא"ל ארז גרשטיין ז"ל לימים מפקד מח"ט גולני ומפקד עוצבת לבנון (נפל בזמן השהייה ברצועת הבטחון), אל"מ משה תמיר – מח"ט גולני ועוד.

באימונים

המבצע בו נפל דוד

מבצע "סנונית"

גורם ההפתעה אבד זמן רב לפני שהגיע הכוח ליעדו. כוחות אחרים עלו על מארבים סוריים, והאיזור כולו ניעור לחיים. זו הסיבה שכוחות הסיור רת, אשר הגיעו לאיזור הפריצה אל היעד, נתקלו באש תופת, שניתכה ממיספר רב של כלי נשק אוטומטיים.

ביצוע התוכנית המקורית היה מחייב את הכוח לרדת במורד הוואדי ולהסתער במעלה הגבעה מול הקנים יורקי האש. אולם צב'קה החליט לסטות מן התוכנית. בהשאירו כוח מינימלי לטיפול בנפגעים, ניתק צב'קה את עיקר הכוח מהאש הסורית ובתנור עת איגוף שקטה הגיע אל הצד הצר של המוצב הסורי (מקום בו אמורה היתה לפרוץ אחת המחל-קות האחרות).

מהירות ההחלטה ומהירות הפעולה - והשקט בה בוצעה - הם שהביאו את הכוח לעמדת הסתערות חדשה וטובה. וכך הפכו את סכנת הכישלון לפתח לניצחון. היעד נפרץ וטיהורו החל. הפעולה היתה הצופה גילויים מופלאים של יומה, שליטה בנושק ועבודת צוות למופת בכל הרמות.

הסורים האחרונים נדחקו בהדרגה לאחת מפינות המוצב, כשבשטח פזורים עשרות הרוגיהם. גם לכוחותינו היו נפגעים, ביניהם מפקדים רבים. משהבחין צב'קה, כי הואט קצב ההתקדמות, נטל פיקוד ישיר על הלוחמים והשתתף באורח פעיל בלחימה. כאשר חייליו מסייעים בידו, פרץ קדימה, ירה לכל עבר, כשהוא מחליף מפעם לפעם את כלי הנשק שבידו, משליך דימוגים ומושך את כוחותיו אחריו.

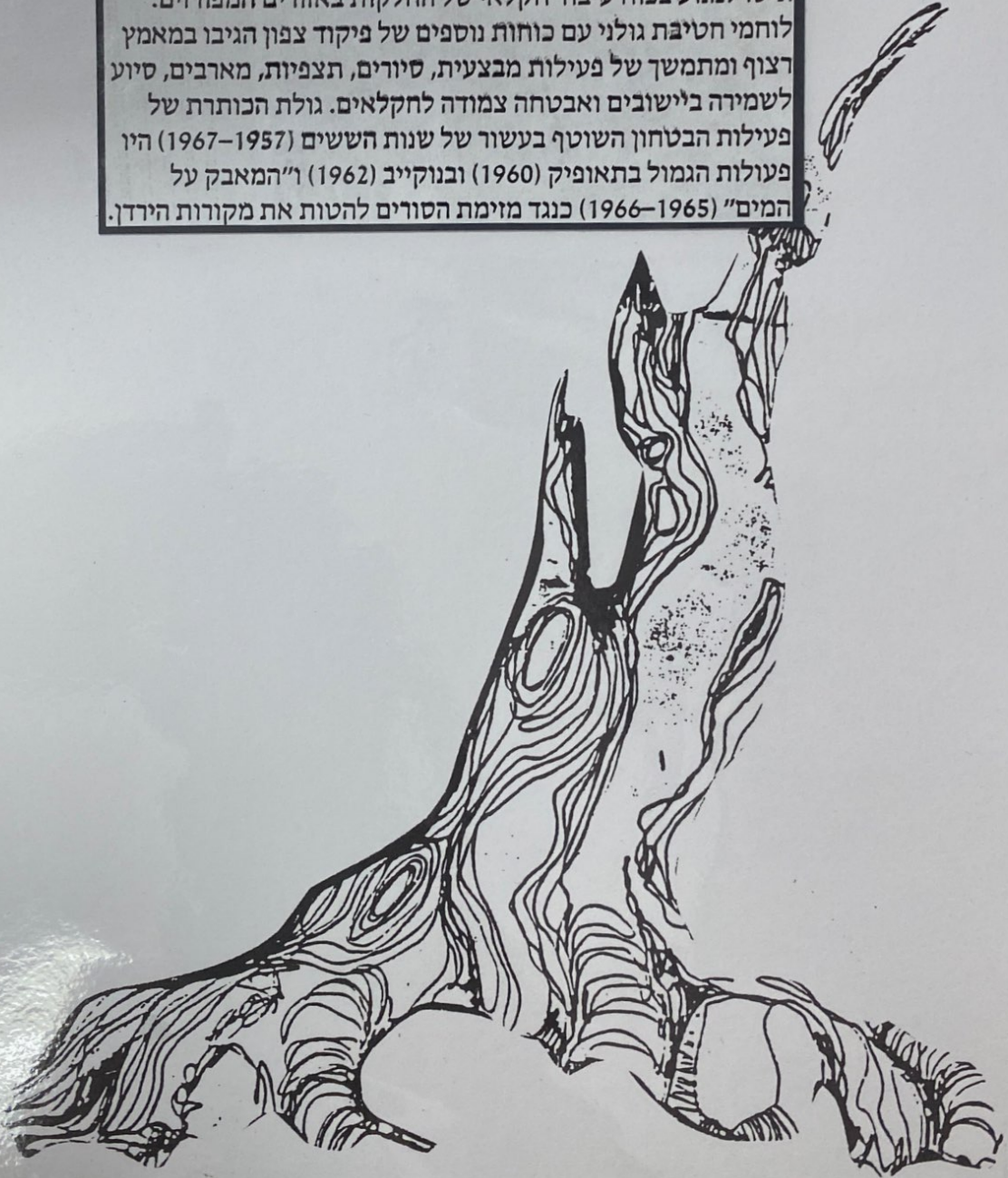
מקומו של צב'קה עופר בראש הכוח בעת לחיי מה קשה בתעלות, והשתתפותו האישית בהפעלת כלי הנשק כשתוך כדי כך הוא מנהל את פעולת הדיווח והתיאום עם הכוחות השכנים, וכל זה בקור רוח מוחלט ובשקט מופתי - הם שהיו בין הגורמים העיקריים להשלמתה המוצלחת של המשימה. על מעשהו זה צוין צב'קה לשבח על-ידי הרמטכ"ל. הכוח של בני ענבר נע לעבר הכפר נוקייב, כשי הוא מחסל בדרכו עמדת תצפית, שפתחה לעברו באש. בהגיעם לכפר התארגנו כוחות המישהנה בהת-אם לתוכנית, והחלו מטהרים את הבתים ואת מוצבי בי החוף של הסורים, דרומית לכפר. הפעולה בוצעה ביעילות. נגרמו אבידות קשות הן בנפש והן בצידוד. לכוחותינו היו 51 נפגעים: 7 הרוגים, 43 פצועים ונעדר אחד. לקחים רבים הופקו מפעולה זו: הדר גמא האישית שנתנו המפקדים לפקודיהם; מנהיגות וגילויי תושיה; רמת מוסר הלוחמים שנתגלתה בקרב זה במלוא עוצמתה, ומעללי הגבורה הרבים של הלוחמים, הנהיגים, החובשים, הרופאים והמפקדי-דים.

בשל כל אלה זכתה חטיבת "גולני" בפרס אליו

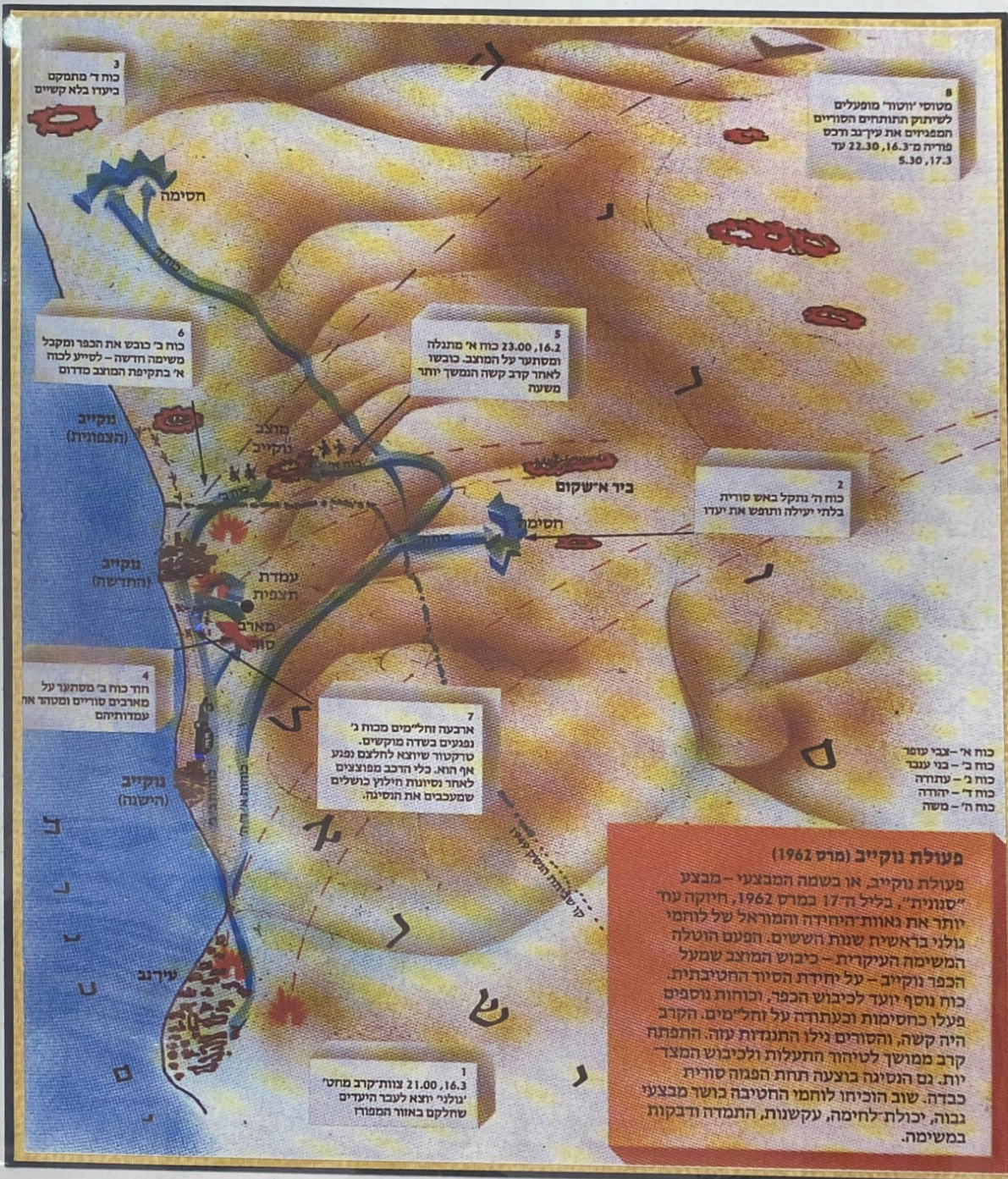
צופה כל יחידה לוחמת: הוטלו עליה משימות קרב נוספות.

בטחון שוטף (בט"ש) (1957-1967)

עיקרי מדיניות הבטחון של ישראל לאחר מבצע "קדש" היו: מידת הישגי מבצע "קדש" (ובכלל זה חופש שיט במצרי טיראן), בטחון מתמיד וקיום כושר הדתעה והכרעה ומאבק יום-יומי (בט"ש) שמירת הריבונות הישראלית לאורך גבולות שביתת-הנשק לאורך הגבול הישראלי-סורי). הסורים התבצרו היטב לאורך קו ה-77 ק"מ אורכו מתל-אל-קאדי בצפון ועד אל-חמה בדרום, בנו מערכת מוצבים קדמיים ועורפיים, סללו דרך פטרולים, והחזיקו לאורך ה"קו הירוק" 15,000 חיילים וכן טנקים, תותחים ומרגמות. הם ניצלו את יתרונם בעוצמת-אש ובשליטה טופוגרפית, שהקנתה להם הרמה הסורית (רמת-הגולן), הפגיוזו יישובים ישראלים באש ארטילרית, צלפו באש מקלעים ונק"ל, התנכלו לשיט ולדיג בצפון-מזרח הכנרת וניסו למנוע בכוח עיבוד חקלאי של החלקות באזורים המפורזים. לוחמי חטיבת גולני עם כוחות נוספים של פיקוד צפון הגיבו במאמץ רצוף ומתמשך של פעילות מבצעית, סיורים, תצפיות, מארבים, סיוע לשמירה ביישובים ואבטחה צמודה לחקלאים. גולת הכותרת של פעילות הבטחון השוטף בעשור של שנות הששים (1957-1967) היו פעולות הגמול בתאופיק (1960) ובנוקייב (1962) ו"המאבק על המים" (1965-1966) כנגד מזימת הסורים להטות את מקורות הירדן.

מפת המבצע

3 כוח ד' מתמקם ביעוד בלא קשיים

8 מטוסי 'וטור' מופעלים לשירות התותחים הסוריים המפציצים את עין גב ורכס מריה מ' 16.3, 22.30 עד 5.30, 17.3

6 כוח ב' כובש את הכפר ומקבל משימה חדשה - לסייע לכוח א' בתקיפת המוצב מדדום

5 23.00, 16.2 כוח א' מתגלה ומסתער על המוצב. כובשו לאחר קרב קשה הנמשך יותר משעה

2 כוח ה' נתקל באש סורית בלתי יעילה ותופש את יעוד

4 חוד כוח ב' מסתער על מארבים סוריים ומסדר את עמדותיהם

7 ארבעה וח'מיים מכוח ג' נפגעים בשדה מוקשים. טרקטור שיוצא לחלצם נפגע אף הוא. כלי הרכב מפוצצים לאחר שזיונת חילוץ כושלים שמעבירים את הוסינה.

כוח א' - אבי עימר
כוח ב' - בני ענבר
כוח ג' - עתרה
כוח ד' - יהודה
כוח ה' - משה

1 21.00, 16.3 צוות קרב מחטי 'גולני' יוצא לעבר היעדים שחלקם באזור המפרץ

פעולת נוקייב (מרס 1962)
פעולת נוקייב, או בשמה המבצעי - מבצע "סנונית", בגיל ה-17 במרס 1962, חיוקה עוז יותר את נאווה היחידה והמוראל של לוחמי גולני בראשית שנת השישים. הפעם הוטלה המשימה העיקרית - כיבוש המוצב שמעל הכפר נוקייב - על יחידת הסיוד החטיבתית. כוח נוסף יועד לכיבוש הכפר, וכוחות נוספים פעלו כחסימות וכעתודה על וח'מיים. הקרב היה קשה, והסורים גילו התנגדות עזה. התפתח קרב ממושך לטיהור החבלות ולכיבוש המצד. יות. גם הנסיגה בוצעה תחת הפגזה סורית כבדה. שוב הוכיחו לוחמי החטיבה בושך מבצעי גבוה, יכולת לחימה, עקשנות, התמדה ודבקות במשימה.

פעולה בנוקייב

בחדש פברואר 1962 הגיעה המתיחות לשיאה בגזרת החוף הצפון-מזרחי של הכנרת. למעלה מחור דש ימים הסרידו הסורים באש רובים ומקלעים את הדייגים, וכיוונו אש מק"בים ותול"רים אל ספינות המשמר הישראליות. חיילי "גולני", בפיקודו של אל"מ מרדכי (מוטה) גור (לימים הרמטכ"ל), קיבלו הוראה להתכונן לפעולת תגמול. חיילים של סיירת "גולני" (יחידת "הגמר המעופף") בפיקודו של רס"ן צביקה עופר, וחיילי רס"ן בני ענבר בפלוגת קודס המ"כים ("אריות הגולף") הועמדו במצב הכן. בני ענבר משחזרו את הרגשתו והרגשת חייליו באותה עת: "הזעם שנצטבר בנו כלפי הסורים הביא אותנו לרגשות תיסכול לא מעטים. נמאס לנו להי"קרא 'אריות הגולף', כאשר הסורים מפגיזים אותנו.

ולחיות כמו חתולים בג'וערה. בחטיבה היה ברור, שאם תתבצע פעולה, היא תהיה שלנו, ומתוך כך נבע הצורך להצדיק את הכינויים: אריות ונמרים. חיתה זו הרגשה של מין קפיץ דרוך, שנגיעתו בלבד תספיק לו כדי שישתחרר במלוא עוצמתו".

ב-16 במאדים 1962, לאחר שיום הקודם נפתחה אש סודית על ספינת משמר ישראל, נקראו המח"ט "גולני" ובפקדי כוחות המיטה דחוף בלישכת האלוף פיקוד צפון. "הלילה" האלוף מאיר זודע - "תיערך פשיטת גמול" הסורים ממזרח לבגדאד". עד לדג האחרון, בצורה יום ישי, לא נקבע יעד הפעולה. לבסוף נקבע, כי כוחות החטיבה יכבשו את מוצב נוקייב, ישמידו את הכוח שבו ויפוצצו את מבניו. שם הפעולה: "מבצע סנונית".

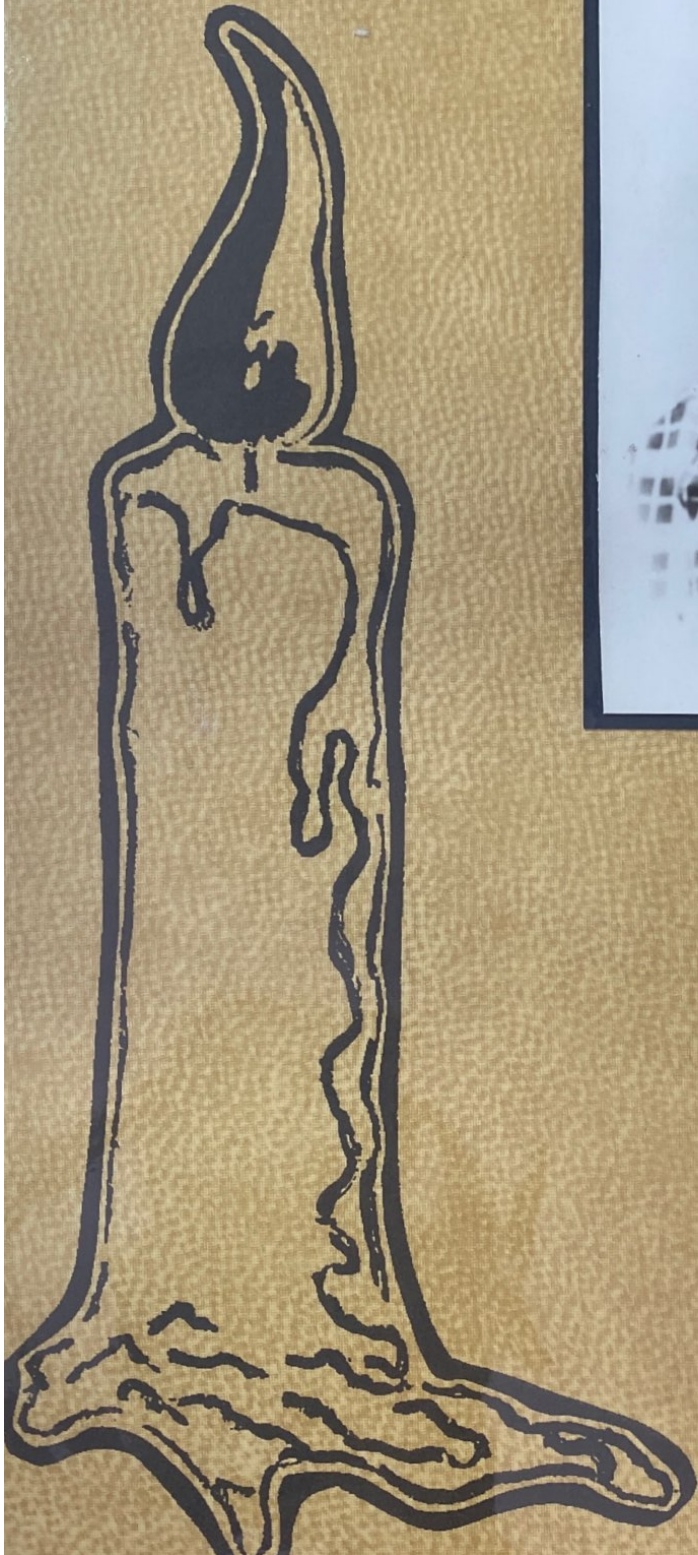
זו היתה חלוקה כוחות למבצע:
כוח א' - פלוגת סיור בפיקוד המ"פ, צביקה עופר - כיבוש מוצב נוקייב ופיצוץ.
כוח ב' - פלוגת בית-הספר למ"כים בפיקוד המ"פ, בני ענבר - כיבוש הכפר נוקייב.
כוח ג' - עתודה של פלוגה מגדוד "הבוקעים הראשון" ו-10 זחל"מים (בפיקוד המג"ד אורי שילה).
כוח ד' - סגל פלוגת טירונים א' - חסימת הדרך נוקייב-כורסי נגד רכב וחי"ר.
כוח ה' - סגל פלוגת טירונים ב' - חסימת השביל נוקייב-ביר אשקום (מפקד החסימות היה מג"ד "גדעון", יהודה גביש).
סיוע לכוחות - שתי סוללות 120 מ"מ בעין גב; כיתת מרגמות 81 מ"מ מעין-גב.

צביקה עופר לא היה מופתע מן ההחלטה להכות את נוקייב. כמה ימים לפני שזומן המח"ט ללישכת האלוף, יצא צביקה יחד עם כמה קצינים אחרים בחטיבה ל"תצפית פרטית" על הגיזרה. בתוך סת מערה שחלשה על השטה, בחנו הקצינים הצעירים את האיזור, והיה זה עופר שקבע בהחלטיות: "אנחנו נעלה על נוקייב". השערתו אכן התאמתה.

המוצב נוקייב נמצא כארבעה ק"מ צפונית למשק עין-גב, על גבעה נישאה מעל לים. הדרך אל המוצב עוברת בשפלה צרה, שרוחבה בין כמה עשרות למאתיים מטרים, המוגבלת על-ידי הים במערב ועל-ידי הרכס התלול במזרח. כמאתיים מטר דרומית למוצב נמצא הכפר נוקייב. יחידתו של צביקה היתה חדשה, יחסית. חיי ליה היו בצבא חמישה חודשים, והיתה זו בשבילם פעולת הקרב הראשונה. מפקד היחידה ידע, כי יהיה זה קרב קשה, גם בגלל הגישה הקשה אל המוצב. מדרונותיה של הגבעה תלולים ונשלטים על-ידי רשת תעלות קשר ועמדות מבוצרות. לאורך ההכנות למבצע, החדיר צביקה עופר בחייליו את ההכרה, שחייבים להכות בסורים.

"מוטה": לחימה בנוקייב

על הלחימה בנוקייב מספר המח"ט דאז, אל"מ 'מוטה' גור:
"השתתפו בפעולה יחידות כמעט מכל החטיבה. הקרב עצמו היה קשה. היתה שם פלוגה סורית, וזה היה כמעט אחד מול אחד. לחימת הסיירת בתוך המוצב היתה אחד הקרבות לדוגמא, שאני מכיר בתוך שטח מבוצר. פינוי הזחל"מים היה משימה מסובכת מאוד. מבחינת לחימה היה זה קרב למופת, ולא פלא שכתוצאה מזה כמה עקרונות או דרכי התנהגות בשדה הקרב הפכו למעין מסורת בחטיבה. התנהגות החיילים והמפקדים היתה כזו, שהפכה לשם דבר.

יְזַכֵּר

יְזַכֵּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו
אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם בַּמַּאֲבָק עַל הַמְדִינָה בַדֶּרֶךְ
וְאֶת חֵילֵי צְבָא-הַגְּנָה-לְיִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר נָפְלוּ בַּמְלַחְמוֹת יִשְׂרָאֵל.

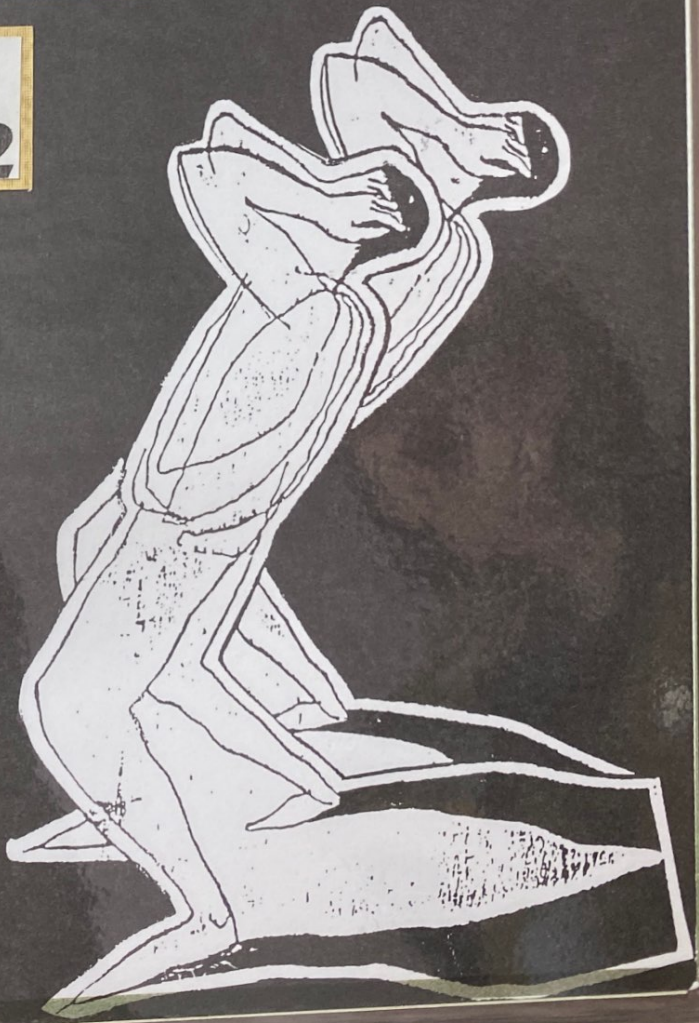
יְזַכֵּר יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּרַךְ בְּזֵרְעוֹ
וְיֵאָבֵל עַל זֵיו הָעֲלוּמִים וְחֻמְדַּת הַגְּבוּרָה
וְקִדְשַׁת הַרְצוֹן וּמְסִירוֹת הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר נִסְפוּ בַּמַּעֲרָכוֹת הַכְּבִדּוֹת.

יִהְיוּ גְבוּרֵי הַדְּרוֹר וְהַנְּצַחוֹן
הַנְּאֻמָּנִים וְהָאֻמִּיצִים
חַתוּמֵי בֵּלֵב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר דוֹר.

ידו תוד
1940-1962

מקום קבורתו של דוד נל

